

רש"י בא, ד. ושדה הקדש נמ' דהוי לצורך בדק הבית - עיין ויקרא, כ"ז, פסוקים ט"ז - כ"א, ורמב"ם הפלאה, ערכין, פרק ד', הלכה י"ט, ופ"ה ה"א.

בא, ד. אין מעילה בקרקעות וכו'. עיין רש"ל

- (א) להבנתו ראה משנה להלן יב, ב, ורש"י שם יב, ב, "מעילה הוא".
 (ב) מה המתלוקת בין שני הלשונות ברש"י (לפי רש"ל). (יכאיזה לשון סוברים תוסי להלן יב, ב, "מאן תנאי").
 (ג) השוה להסבר המהר"ם ברש"י - האם נחלקו ובמה?
 (ד) כיצד מיושבת קושית הראב"ד דלעיל לפי לשון זה (מהר"ם ולרש"ל!).

תד"ה, שור רעהו"

בקושיתם: "תימה ולוקמה בשור" - תוס' שני (בשמ"ק ור' ישעיה, עמ' 22). תירץ קושיתם. במה נחלקו?
בתירוצם: ונראה דשאר נזיקין פטירי מקרו, ומאדם ומבור דפטור בו פסולי המוקדשים! ל"ל שלשה מקורות? ולענין אדם ובור ראה להלן.

בתירוצם: וי"ל דאי לאן דאשכחן דפטור מזיק בהקדש וכו'

- (א) קשה הרי בור שפטור על פסולי המוקדשין? מהר"ם ראה תירוצו, ולביאורו:
 (ב) עיין להלן י, א, : "מתקיף לה רב אשי ולתני תומר בשור מבבור שהשור חייב בו פסולי המוקדשין משא"כ בבור" - וברש"י שם ד"ה "שור פסולי המוקדשין" והוכח החקירה הבאה:
 האם בור שפטור על פסולי המוקדשין הוא "קולא בהקדש", ומדין מזיק הקדש פטור (וכמו קרן - רעהו ולא הקדש) או שהוא "קולא בבור" שפטור על פסולי המוקדשין (וכמו שבור פטור על כלים ואש על טמון וכו') וכיצד תיישב עפ"י דברי התוס'. (וראה להלן שעפ"י מתרצת קושית תוס' ור"ע). ולפ"י מיושבת קו' מהרש"א בגיטין מט, א, על משי"כ התוס' שבור פטור בהקדש לומדים מאדם, והקשה מהרש"א דב הדיא כתיב והמת יהיה לו? ולהנ"ל אי"ש, דהתוס' באו מטעם פטור הקדש.
 (ג) האם ברור לך לפ"י מדוע צריך פסוק מיוחד בבור? (רשב"א ד"ה "אילימא" בסופו מן המלים "והא דאצטריך קרא").

בא, ד. ואע"ג דכי יאכל בתרומה וכו' קרא אחרינא כגוזל חברו ומזיקו - תוס' רא"ש בשמ"ק (ב, 23) **בסוה"ד ולר' טרפון דאית ליה כופר שלם בתם וכו'** - קשה, דר' טרפון ס"ל כריה"ג בתם ומשלם מגופו כדלהלן כו, א, וא"כ איכא למפרך מה להנך שאין משלמין כופר מן העליה בפעם ראשונה, תאמר ברגל וכו' מן העליה, ומנלן לפטור מזיק הקדש (חדושי רע"א, וכבר הקשו כן בשמ"ק - ב, 23, עיי"ש).

רעהו ולא הקדש

- (א) עיין לעיל ה, א, מפגל - מה קשה לך?
 (ב) כיו"ב מ"משנת כהנים שפגלו במקדש מזידין חייבים" (גיטין נד, ב) - מה הקשי? (רמב"ן גיטין שם).
 (ג) תרץ עפ"י דברי תוס' "שור רעהו" שלמדת.

גמרא

לא יהא אלא בע"ח בבינונית - קשה דנאמר שלזה בא הק"ו בהקדש מעדית? ועיין בשמ"ק בשם ר"ש (עמ' 23, עמודה ב') ביאור נחמד.

תוס' ורבי עקיבא בסופו - אך קשה ולפרוך שכן יפה כוחו בנזקי בור
 * תרץ קושית תוס' עפ"י דברי המהר"ם שהובאו בתוס' "שור רעהו" דלעיל (וזו כוונת רש"י).

תד"ה "ישלח מדעתו" - תרץ קושיתם עפ"י דיוק דברי רש"י.

מי שהיו לו בתים וכו' - עיין רש"י ותוס' ואח"כ נחלת דוד שביאר שיטות הראשונים הללו.